

Nesažininga prekybos praktika žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje

Rinkos priežiūros departamentas

Rinkos priežiūros skyriaus vyriausioji specialistė

Gabrielė Vitkė

ŽŪA

ŽEMĖS ŪKIO
AGENTŪRA

2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/633 dėl įmonių vienu kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje

Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba

Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymas

Žemės ūkio agentūra
prie Žemės ūkio ministerijos

Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymas

TEISINIS REGULIAVIMAS

KADA?

2021 m. lapkričio 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymas.

KOKIEMS TEISINIAMS SANTYKIAMS?

Žemės ūkio ir maisto produktų pirkimo–pardavimo teisiniams santykiams.

KOKIEMS SUBJEKTAMS?

Žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjas arba šių produktų pirkėjas, arba jie abu yra įsisteigę Europos Sąjungoje.

Tiekėjų metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus **neviršija** 350 mln. Eur.

ĮSTATYMAS NETAIKOMAS:

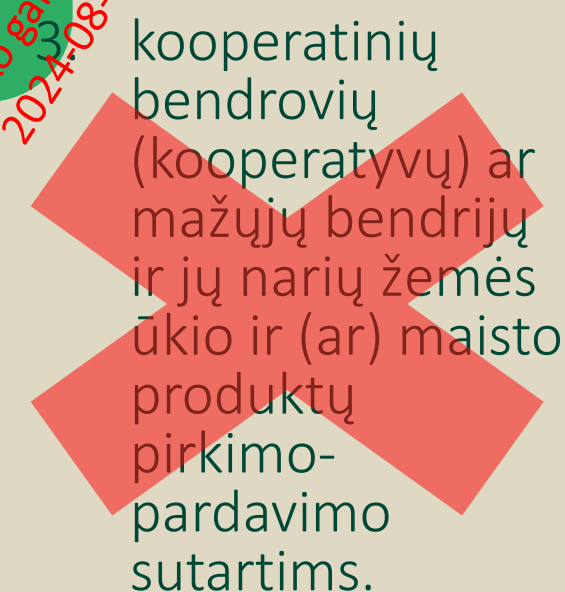

1. žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjams, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra 350 milijonų eurų ir daugiau;

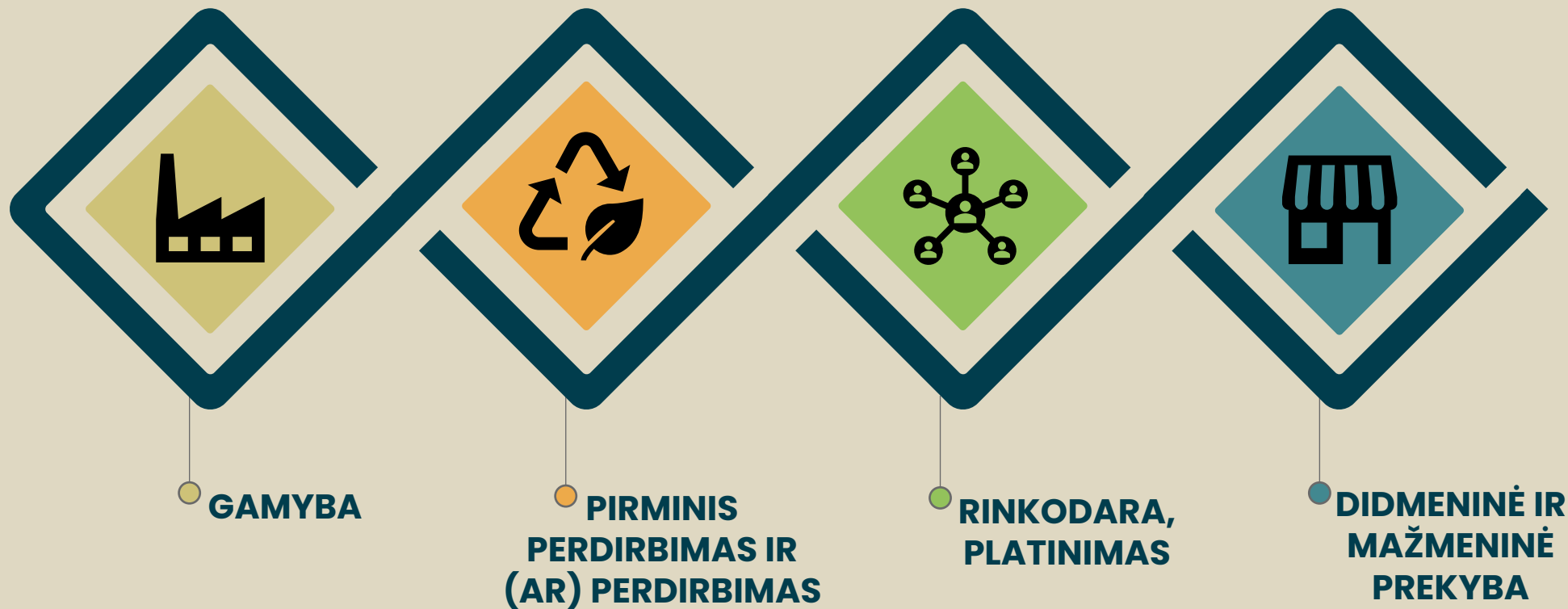
2. žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjų ar žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjų sutartims su vartotojais;

neteko galios nuo
2024-08-01

3. kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) ar mažųjų bendrijų ir jų narių žemės ūkio ir (ar) maisto produktų pirkimo-pardavimo sutartims.

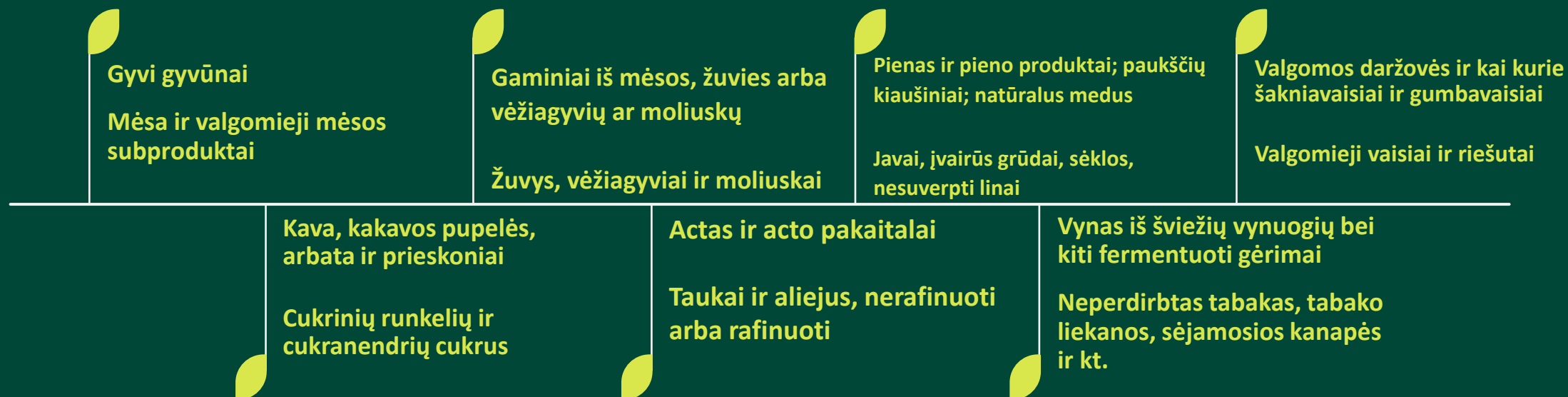
Žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinė: kas tai?

Tai bet kuriuose iš šių etapų veikiantys subjektai – žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjai bei šių produktų pirkėjai, kuriuos sieja santykiai prieš pirkimo–pardavimo sutarties sudarymą, ją sudarant arba sudarius.

Žemės ūkio ir maisto produktai

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede nurodyti produktai ir juos perdirbus pagaminami tame priede nenurodyti maistui skirti produktai, taip pat fasuotas geriamasis vanduo, šaltinio vanduo, natūralus mineralinis vanduo ir kiti nealkoholiniai gėrimai.

Draudžiami nesąžiningos prekybos veiksmai

SUTARTIES NESUDARYMAS

Rašytinės pirkimo–pardavimo sutarties parduodant žemės ūkio ir maisto produktus nesudarymas

VIENAŠALIŠKAS SUTARTIES KEITIMAS

Pirkėjo vienašališkas sprendimas keisti pirkimo–pardavimo sutarties sąlygas

PAVĖLUOTI ATSISKAITYMAI

Pirkėjo vėlavimas atsiskaityti už tiekėjo parduodamą produkciją

PAPILDOMI MOKĖJIMAI

Pirkėjo reikalavimas atlikti papildomus mokėjimus, nesusijusius su žemės ūkio ir maisto produktų pardavimu

NEAPMOKĖTOS PRODUKCIJOS GRAŽINIMAS

Sugedusių ar neparduotų produktų gražinimas tiekėjui, neketinant už juos sumokėti

UŽSAKYMŲ ATŠAUKIMAS NESILAIKANT TERMINŲ

Greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų užsakymų atšaukimas pirkėjo iniciatyva likus mažiau kaip 30 kalendorinių dienų

KOMERCINIŲ PASLAPČIŲ ATSKLEIDIMAS

Neteisėtas tiekėjo komercinių paslapčių gavimas, naudojimas arba atskleidimas

Metinės ataskaitos:

2022 metai:

- ✓ Pradėtų tyrimų skaičius – 3;
- ✓ Baigtų tyrimų skaičius – 2.

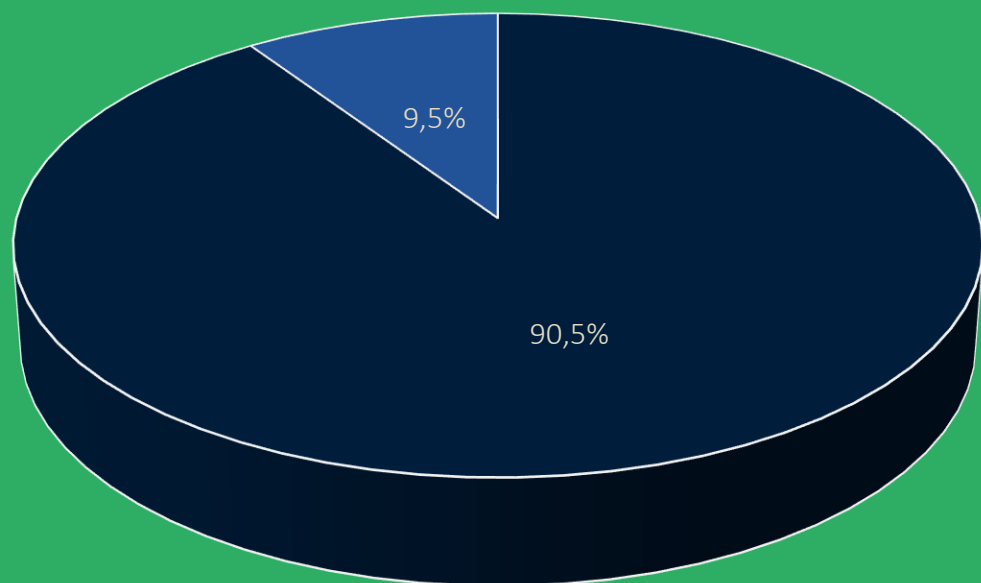
2023 metai:

- ✓ Pradėtų tyrimų skaičius – 7;
- ✓ Baigtų tyrimų skaičius – 1.

2024 metai:

- ✓ Pradėtų tyrimų skaičius – 12;
- ✓ Baigtų tyrimų skaičius – 17.

PAŽEIDIMO TYRIMAI:

- Pavėluoti atsiskaitymai už žemės ūkio produkciją (19)
- Vienašališkas pirkimo–pardavimo sutarties sąlygų keitimas (2)

Pavėluoti atsiskaitymai

už greitai gendančius žemės ūkio ir maisto produktus – vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų;

a)

už kitus žemės ūkio ir maisto produktus, kurių sąrašą tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija, kurie nepriskirtini prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų – vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų;

b)

už žemės ūkio ir maisto produktus, už kuriuos turi būti atsiskaitoma dalimis, – 50 procentų sumos vėliau nei per 30 kalendorinių dienų ir likusius 50 procentų sumos vėliau nei per 60 kalendorinių dienų;

už kitus žemės ūkio ir maisto produktus – vėliau kaip per 60 kalendorinių dienų.

Greitai gendantys žemės ūkio ir maisto

produktai – žemės ūkio ir maisto produktai, kurie dėl savo pobūdžio ir (ar) numatomos paskirties gali tapti netinkami parduoti per 30 kalendorinių dienų po šių produktų derliaus nuėmimo, pagaminimo ar perdirbimo.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2021 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. 3D-640 patvirtinti kriterijai ir rekomendacinio pobūdžio greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų sąrašas.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2021 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. 3D-658 patvirtintas žemės ūkio produkcijos, kuri nepriskirtina prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų ir už kurią turi būti atsiskaitoma per 30 kalendorinių dienų arba atsiskaitoma dalimis, atrinkimo tvarkos aprašas ir šios produkcijos sąrašas.

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba atlieka žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų kategorijai vertinimą ir teikia rekomendacinio pobūdžio išvadas.

Pirkėjo atsakomybė

*PAVĖLUOTI
ATSISKAITYMAI*

Pirkėjams skiriama ne mažesnė kaip 200 eurų, tačiau ne didesnė kaip 20 procentų nuo susidariusios pradelstų skolų tiekėjui sumos dydžio bauda.

Už Agentūros privalomojo nurodymo pateikti finansinius ir (ar) kitus dokumentus, reikalingus Įstatyme Agentūrai nustatytoms funkcijoms atlikti, nevykdymą ūkio subjektui skiriama iki 50 eurų bauda už kiekvieną Agentūros privalomojo nurodymo nevykdymo dieną.

*KITI
DRAUDŽIAMAI
VEIKSMAI*

Pirkėjams skiriama bauda iki 0,7 procento nuo pardavimo pajamų per praėjusius finansinius metus.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1085 patvirtintas Baudų už Įstatymo pažeidimus apskaičiavimo ir skyrimo tvarkos aprašas.

Pirkėjo atsakomybė

*Priimti septyniolika
(17) sprendimų dėl
poveikio priemonių.*

*Didžiausia paskirta
bauda – 3540 eurų,
mažiausia – 20 eurų.
Baudų vidurkis – 611
eurų.*

Prašymas pateikti dokumentus administracinei patikrai atlikti

Agentūra prašo Jūsų iki š. m. ____ d. elektroniniu paštu v.pavarde@zua.lt pateikti šiuos dokumentus:

1. Sąskaitas faktūras / PVM sąskaitas faktūras, išrašytas perkant žemės ūkio ir maisto produktus, laikotarpiu nuo 2024-07-01 iki 2024-07-10;
2. Važtaraščius ar kitus dokumentus, kurie įrodo sąskaitose faktūrose / PVM sąskaitose faktūrose nurodytų prekių gavimo datą ir šių sąskaitų faktūrų / PVM sąskaitų faktūrų apmokėjimą įrodančius dokumentus;
3. Sutartis, kurių pagrindu buvo išrašytos anksčiau minėtu laikotarpiu prašomos pateikti sąskaitos faktūros / PVM sąskaitos faktūros;
4. 2024 m. liepos mėnesio sąskaitų faktūrų / PVM sąskaitų faktūrų registrą;
5. Tiekėjų, su kuriais 2024 m. rugsėjo 1 d. buvo vėluojama atsiskaityti už žemės ūkio ir (ar) maisto produktų tiekimą pagal Įstatyme numatytus terminus, sąrašą.

Kyla klausimų? Nedvejokite ir kreipkitės į Agentūrą!

Asmeniui, pateikusiam informaciją apie pažeidimą, jo prašymu bus taikomas anonimiškumas ir teikiamos informacijos konfidencialumas.

Gedimino pr. 19, 01103 Vilnius

Tel. +370 631 03555

El. paštas: nesaziningaprekyba@zua.lt

 zua.lrv.lt

 [zemesukioagentura](https://www.facebook.com/zemesukioagentura)

 [arciauzemes](https://www.linkedin.com/company/arciauzemes)

